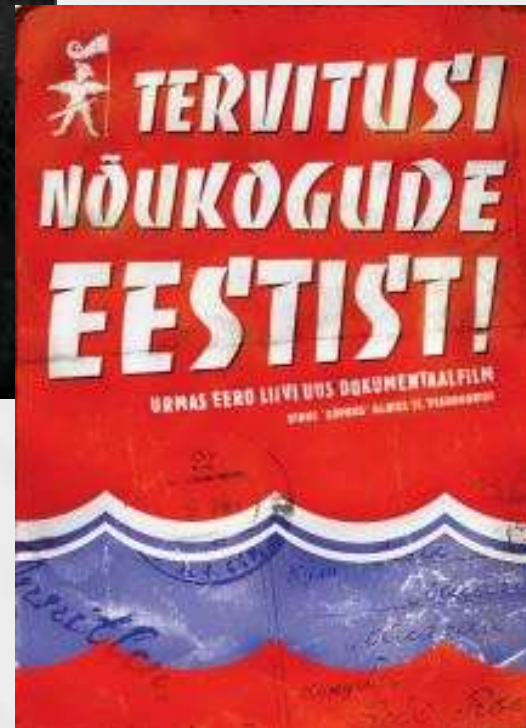

Eestlane sõjas ja võõrvõimude all

1940 - 1970

Ülevaade ajaloost

Pagulaskirjandus

Eesti pagulaskirjandus oli kirjandus, mis arenes väljaspool okupeeritud Eestit aastail 1944–1990.

- Oma iseloomult on pagulaskirjandus 1940. aastani Eestis loodud ja väljaantud kirjanduse jätk.
- Pagulaskirjandus sai alguse Saksa põgenikelaagris. [Teise maailmasõja](#) lõppedes sai keskuseks [Rootsi](#). 1960ndateni oli pagulaskirjandus elujõulisem Eesti NSV kirjandusest, säilitades sõnavabaduse eelise ka hiljem.
- Aastatel 1944–1990 anti paguluses välja 267 [romaani](#) ja 181 luulekogu 75 autorilt, palju kirjutati ka memuaarkirjandust – 90 autorilt ilmus ligi 155 teost.

Tuntumad pagulaskirjanikud

Tuntuimad pagulaskirjanikud on [Gustav Suits](#), [Marie Under](#), [Bernard Kangro](#), [Karl Ristikivi](#), [August Gailit](#), [August Mälk](#), [Artur Adson](#), [Henrik Visnapuu](#), [Ivar Ivask](#), [Ain Kalmus](#), [Helga Nõu](#), [Enn Nõu](#), [Valev Uibopuu](#), [Johannes Aavik](#), [Arno Vihalemm](#), [Kalju Lepik](#), [Ivar Grünthal](#), [Hellar Grabbi](#), [Ilmar Laaban](#), [Arved Viirlaid](#), [Liidia Tuulse](#), [Salme Ekbaum](#), [Gert Helbemäe](#), [Arvo Mägi](#), [Harri Asi](#), [Raimond Kolk](#) ja [Albert Kivikas](#). Enamus neist oli olnud juba 1940. aastal tuntud kirjanikud, kelle loominguga avaldamine ja isegi omamine oli [Eesti NSVs](#) keelatud.

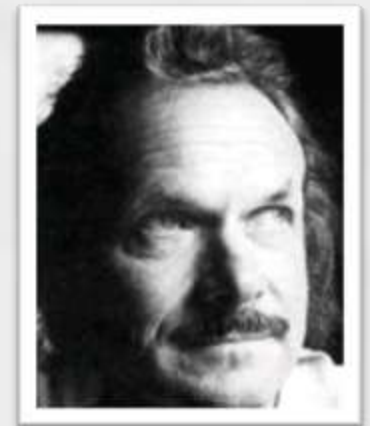

Karl Ristikivi

Kalju Lepik

Ilmar Laaban

Helga ja Enn Nõu

Kirjandus

Nõukogude Eestis

- [1940.](#) aasta Nõukogude anneksioon katkestas Eesti kultuurilise arengu ning allutas kultuuri ja hariduse ideoloogilisele kontrollile.
 - Kunstis ja kirjanduses nõuti [sotsialistlikku realismi](#).
 - Ka Eestis jätkus kultuuriinimeste vaimne vastupanu nõukogude võimu survele. Vastupanu ja kompromissi paineid on oma teostes ilmekalt kujutanud [Jaan Kross](#).
 - Nõukogude ajastu eesti kirjandusele sai üldiselt iseloomulikuks n-ö ridade vahele kirjutamine ning kassi-hiire mäng ideoloogilist järelevalvet tegeva [Glavlitiga](#).
 - 1960. aastate "sula" võimaldas mõnevõrra suuremat vabadust; luules kerkis esile nn [kassetipõlvkond](#) ([Paul-Eerik Rummo](#), [Jaan Kaplinski](#), [Hando Runnel](#), [Viivi Luik](#) jt).
 - 1970. aastate armastatumaks luuletajaks oli Jüri Üdi ehk [Juhan Viiding](#). Proosauuenduse "maaletoojaks" oli 18-aastaselt esikromaani avaldanud [Mati Unt](#).
-

Paul-Eerik Rummo

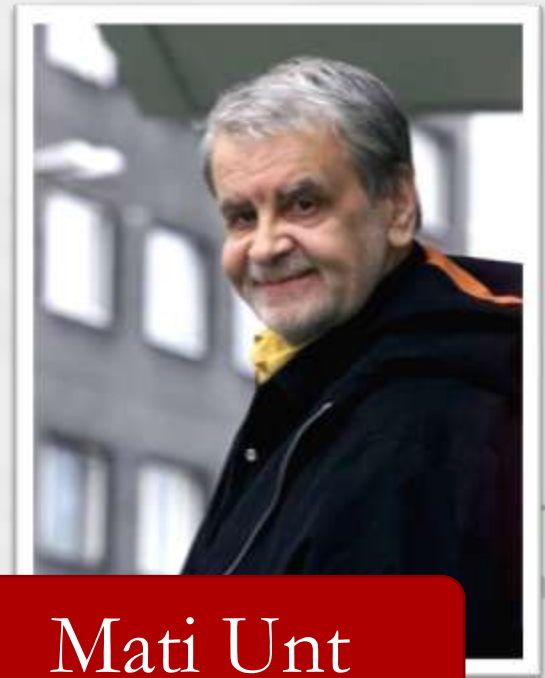
Jaan Kross

Viivi Luik

Juhan Viiding

Mati Unt

Vaata ka:

[Eesti Aja lood. Okupatsioon. Punane terror](#)

[Eesti Aja lood. Okupatsioon. Kool](#)

